

איך לקצץ בתקציב הביטחון צבי שור, הארץ

20:00 | 21/07/2013

בכל שנה בעונת הדיון בתקציב המדינה מערכת הביטחון מציפה את השיח הציבורי ברשימה מדאיגה של סכנות ומוסיפה עליה רשימה של קיצוצים בעוצמת הכוח, למקרה שתידרש לקצץ בתקציבה.

מיתאר הלחימה בשדה הקרב החדש כולל בעיקר עמידה מול "ציר הרשע", המכוון את האש אל העורף כולו, כולל גוש דן. על פי הערכות מערכת הביטחון, העורף יספוג טילים ורקטות במשך שלושים ימי לחימה. פיקוד הצפון העריך באחרונה, כי מספר הטילים והרקטות יגיע עד 1,500 ביום.

כדי להתמודד עם איום זה החליטה הממשלה לפתח מערך של טילים נגד טילים – כיפת ברזל, שרביט קסמים, חץ 2 וחץ 3. בעקבות ההחלטה נזנח פרויקט לפיתוח מערכת ליירוט רקטות באמצעות לייזר רב-עוצמה, המכונה נאוטילוס (נגזרת שלה היא מערכת סקייגארד). נאוטילוס פותחה בשיתוף עם ארצות הברית והשיגה הצלחה יוצאת דופן בניסויים, אבל הוכנסה להקפאה.

הטווח היעיל של מערכת הסקייגארד יהיה עשרה עד 15 ק"מ. היא תוכל להגן על שטח של 300–700 קמ"ר; כלומר, פי שלושה עד פי שבעה מהשטח המוגן בידי סוללת כיפת ברזל. סקייגארד יכולה להשמיד בתוך שתיים עד ארבע שניות כל איום שיתגלה ברדיוס של 15 ק"מ, בלי קשר לטיבו או לטווח שלו. הואיל וקרן הלייזר טסה במהירות האור, המערכת תספיק ליירט כל איום – פצצות מרגמה, טילי שיהאב, או טילי שיוט (יאחונט, לדוגמה). שמונה מערכות סקייגארד שיוצבו סביב רצועת עזה יוכלו ליירט כל רקטה או פגז מיד לאחר השיגור, בין שהיעד יהיה שדרות או תל אביב.

מערכת הביטחון, המסבירה לציבור כיצד ישפיעו קיצוצי התקציב על כוחה, מתעלמת מהעובדה, שמבחינה כלכלית לא תיתכן מערכת רב-שכבתית המבוססת על טילים נגד טילים בלבד, שתוכל להגן על כל שטח המדינה בעת לחימה מתמשכת. מחיר טילי ההגנה שישוגרו ב-30 ימי הלחימה הצפויים יהיה כ-27 מיליארד דולר. אליו יש להוסיף את מחיר ההצטיידות מחדש לאחר הלחימה (36 מיליארד דולר להכנה ל-40 ימי לחימה נוספים) וכן את מחיר הסוללות, מערכות המכ"ם, מערכות התקשורת ושאר התשתיות ההכרחיות.

מערכת הטילים נגד טילים "יורה את עצמה לדעת" תוך כדי לחימה. בסיומה של הלחימה, ואפילו לפני כן, נישאר בלא טילים, בלא מערכת, בלא הגנה. מערכות לייזר, לעומת זאת, אפשר להפעיל בלי מגבלת זמן ובעלות זניחה – שני מיליון דולר ביום לחימה במיתאר שהוצג כאן.

שילוב שתי הטכנולוגיות (טילי הגנה ולייזר רב-עוצמה) לא רק יקטין משמעותית את הוצאות הביטחון, אלא אף יבטיח הגנה טובה יותר גם ליישובים הסמוכים לגבול. הצטיידות במערכות סקייגארד תאפשר כיסוי מלא של כל שטח המדינה בתוך שלוש עד שמונה שנים. מערכות הלייזר יתמודדו עם כ-90% מכלל היירוטים הצפויים. מערכות טילים נגד טילים יידרשו רק בכ-10% מהמקרים. העלות של השמדת איום בלייזר תהיה כאלפיים דולר, לעומת כ-100 אלף דולר אם מסתמכים על כיפת ברזל, או כ-3 מיליון דולר בשימוש בטילי חץ או פטריוט.

בשעה שאנו נמצאים בין הפטיש התקציבי לסדן "ציר הרשע" הממאן להיעלם – לא ייתכן ששילוב הטכנולוגיות לא יעלה לדיון מחדש.

תא"ל (מיל') שור היה היועץ הכספי לרמטכ"ל וראש אגף התקציבים של מערכת הביטחון

לכתבה ב"הארץ" למנויים: <http://www.haaretz.co.il/opinions/premium-1.2077316>